

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

21 juni 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.456

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Plandatum/Deadline Kamer

7 juli 2023

nota

Wapenexportbeleid | Kamerbrief maatregelen gelijk speelveld

Aanleiding

- Voornemen van het kabinet om aan te sluiten bij groeiende consensus in Europa inzake wederzijdse erkenning wapenexportvergunningen (conform coalitieakkoord);
- Uw besluit om toe te treden tot het Duits-Frans-Spaanse verdrag over wapenexportcontrole (Min-BuZa.2022.13544-21);

Geadviseerd besluit

M:

- Uw akkoord met de wijzigingen (geel gemarkeerd in brief) op verzoek van R in bijgaande Kamerbrief die u in eerdere vorm al accordeerde.
- Uw akkoord met mede-ondertekening van de brief die daarnaast door R (als eerste ondertekenaar), de minister van EZK en de staatssecretaris van Defensie, mede namens de minister van Defensie, wordt ondertekend.

R:

- Uw akkoord met ondertekening (als eerste ondertekenaar) van de bijgevoegde Kamerbrief, die tevens door M, de minister van EZK en, de staatssecretaris van Defensie, mede namens de minister van Defensie, wordt ondertekend.
- Graag uw ondertekening van bijgaand formulier ter aanbieding van de Kamerbrief aan de RDINEV van 4 juli die vervolgens wordt doorgeleid naar de MR van 7 juli.

Kernpunten

Kamerbrief

- De Kamerbrief kondigt maatregelen aan op het wapenexportbeleid ter bevordering van het internationaal gelijk speelveld, namelijk 1) toetreding tot het genoemde verdrag en daarmee het afschaffen van het aanvullende nationale wapenexportbeleid, 2) beter gebruik maken van de algemene exportvergunning en 3) de initiële inzet bij herziening van het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexportcontrole (EUGS);
- Aandachtspunt is de noodremprocedure in het verdrag waarmee Nederland de export van goederen t.b.v. een gezamenlijk geproduceerd wapensysteem alsnog kan tegenhouden. Om recht te doen aan het doel van het verdrag dient terughoudend met deze noodremprocedure worden omgesprongen. Een frequent gebruik zou leiden tot vertraging en mogelijke blokkering van

transacties. Dit heeft een negatieve weerslag op de positie van Nederland in het verdrag en zou Europese samenwerking tegenwerken.

- Advies is om middels deze brief ook een reactie te geven op de initiatiefnota van CDA/VVD inzake het wapenexportbeleid gezien de inhoudelijke aansluiting. De initiatiefnota bevat ook voorstellen die niet raken aan toetreding tot het Verdrag;
- Na verzending van de brief worden de verdragspartijen geïnformeerd over de wens tot toetreding. De betreffende brieven worden ter ondertekening aan u voorgelegd.

-

Internationale en diplomatieke belangen

Datum

21 juni 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.456

Toelichting

Verdrag inzake exportcontrole in het defensiedomein (hierna Verdrag)

- In januari 2023 ging u akkoord met het voornemen om toe te treden tot het Verdrag (Min-Buza.2022.13544-21);
- De kern van het Verdrag bestaat uit afspraken om de verlening van exportvergunningen voor gezamenlijk ontwikkelde goederen te faciliteren door de toetsing aan de Europese wapenexportcriteria over te laten aan het land waar het definitieve product wordt samengesteld. Het Verdrag veronderstelt vertrouwen in elkaars wapenexportcontrolebeleid;
- Deze afspraken zijn van toepassing op drie vormen van gezamenlijke productie:
 1. samenwerkingsprojecten die vanuit overheden worden geïnitieerd en geleid;
 2. samenwerkingsprojecten tussen de industrieën uit betrokken landen
 3. toelevering van componenten in overige projecten mits deze componenten minder dan 20% van het eindproduct omvatten.
- Het Verdrag versterkt de Europese defensiesector want het voorkomt dubbele exportcontrole en hoge administratieve lasten. Het draagt bij aan een gelijk speelveld en verdere integratie van de belangrijkste Europese defensie-industrieën. Het zorgt ervoor dat de Nederlandse defensie-industrie aantrekkelijk blijft voor langdurige en grootschalige samenwerkingsprojecten met de DUI, FRA en SPA industrie. Tot slot kan de informatie-uitwisseling in het kader van het Verdrag bijdragen aan verdere convergentie van het wapenexportbeleid van de verdragspartijen.

Vervolgstappen toetreding Verdrag

- Na verzending van de Kamerbrief zullen de verdragspartijen (Duitsland, Frankrijk en Spanje) formeel worden geïnformeerd over de Nederlandse wens tot toetreding. Hiertoe volgt een separate nota;
- Na instemming van de andere verdragspartijen met toetreding, wordt een Memorie van Toelichting opgesteld, waarna de toetreding wordt voorgelegd aan de Ministerraad, de Raad van State en Eerste en Tweede Kamer;
- Na goedkeuring van de andere landen en het versturen van de Memorie van Toelichting naar de Kamer zal de parlementaire behandeling tussen de zes en negen maanden duren. Formele toetreding is naar verwachting mogelijk medio 2024. Er zal worden bekeken op welke manieren Nederland in de tussentijd kan deelnemen aan onderdelen van het Verdrag (bijv. overleggen).

Afschaffen presumption of denial (PoD)

- Door de PoD af te schaffen wordt Nederland in staat gesteld effectief deel te nemen aan het trilateraal Verdrag.

- Als onderbouwing voor het afschaffen van het *presumption of denial* beleid noemt u in de brief:
 - Afschaffing m.h.o.o. verdragsdeelname
 - Het tegengaan van ongewenste bijeffecten van een *presumption of denial*
 - Middels een strikte toetsing aan het EUGS kan worden voorkomen dat NL strategische goederen worden ingezet in Syrië en Jemen;
 - Nederland sluit met afschaffing aanvullend nationaal beleid aan bij het beleid van gelijkgezinde landen

Datum

21 juni 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.456

Overige aandachtspunten Kamerbrief

- De Kamerbrief beschrijft ook;
 - dat beter gebruik kan worden gemaakt van algemene vergunningen (bijv. voor EDF-projecten);
 - de initiële Nederlandse inzet voor de herziening van het EUGS.
 - een appreciatie van de overige voorstellen uit de initiatiefnota van CDA/VVD over "een gelijkspeelveld op het wapenexportbeleid.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Internationale en diplomatieke belangen

Datum

21 juni 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.456

Internationale en diplomatieke belangen